

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

7. An Episcopatus sit ita verus Ordo, & Sacramentum, ut distinguatur à
Sacerdotio, & novum Ordinem, & Sacramentum constituat. Ex p. 12. tr. 1.
res. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Atqui id quod S. Paulus ait se contulisse Timotheo per manuum impositionem est Episcopatus: Igitur Episcopatus est Sacramentum aliquod nouæ legis propriissime dictum, sicque nostra propositio probatur: primum, ex factis Litteris iuxta expositionem Concilij Oecumenici intellectis. Probatur secundo ex Patribus, qui dum vocant Ordinem Sacramentum sicut est Baptismus, ponunt exemplum de Episcopatu, vt S. Augustinus c. 3. *contra Parmenianum*. Item ex iisdem Patribus, & Concilijs dicentibus ordinationem Episcopi pecunia emptam, esse Simoniacam, vt Chalcedonense relatum, S. Ambrosius *l. de dignit. Sacerdotalis* c. 5. & alij Patres, ex quibus fomatur hæc ratio: illud quod præcipue sumptum non est beneficium, & in quo nihilominus potest committi Simonia proprie dicta, est Sacramentum proprie dictum, quia Simonia proptissime dicta tantum committitur in istis duobus, vt docent Theologi *secunda secunde*, agendo de illat qui in ordinatione Episcopi præcisè sumpta, prout præscindit à beneficio, & quatenus dicit collationem nudæ, & simplicis potestatis conficiendi validè Sacramentum Consecrationis, & Ordinationis, & alia munia Episcopalia, potest committi Simonia propriissime dicta, quia pro tali Ordinatione potest ex malitia, tam eius qui ordinator, quam eius qui ordinar datur, & accipi pecunia pro tali potestate accipienda, & conferenda, vt patet ex citatis Patribus, & hæc potestas est quædam gratia, vt expressè docet Sanctus Ambrosius citatus, daturque à Deo tunc tanquam ministris tantum, & instrumentis Dei, vt expressè habet S. Ambrosius ibi: ergo Episcopatus, seu Ordinatio in Episcopum est proprie Sacramentum aliquod nouæ legis. Tertio probatur. Illud proprie Sacramentum aliquod nouæ legis, quod est signum aliquod à Christo Domino institutum practicum ex operato gratiæ sanctificantis in suscipiente non ponente obicem, atqui Ordinatio Episcopi est signum, quia habet manuum impositionem sensibiliter factam cum verbis experimentibus potestatem, quæ in ea traditur, vt patet ex Pontificali, quando agitur de Ordinatione Episcopi: Est item institutum à Christo Domino, tum ex eo quod Episcopi dicuntur à S. Paulo *Actuum* 20. *positi à Spiritu Sancto regere Ecclesiam*: & hæc manuum impositio est practica gratiæ sanctificati, quia nomine gratiæ Apostolus intelligit etiam gratiam sanctificantem, eiusque collationem tribuit suarum manuum impositionem factæ per Timotheum, vt notauimus ex isto loquendi modo *per impositionem manuum*: Igitur ipsa Ordinatio Episcopi est aliquod Sacramentum nouæ legis propriissime dictum. Hactenus Lambertus Professor Regius in inelyto Museo Sorbonico, cui adde ex eadem Sorbona etiam Professore eruditissimum, & amicissimum Franciscum Hallier *de sacris Ordinationibus part. 2. art. 2. §. 2. num. 2.* Et Hurtadum *de Sacram. difficult. 7.* quia ait ille, *in Ordinatione Episcopi absolute, & simpliciter confertur Spiritus Sanctus: ergo in ea confertur gratia sanctificans*. Consequentia probatur, quia Spiritus Sanctus non confertur simpliciter, nisi media gratia sanctificante. Antecedens autem constat tum ex *Trid. sess. 23. can. 4.* vbi generaliter dicitur per sacram Ordinationem conferri Spiritum sanctum, tum ex forma Ordinationis Episcopi, in qua ordinans dicit, *Accipe Spiritum sanctum*.

2. Itaque dicendum Episcopatum quatenus talem non solum esse Ordinem, sed Sacramentum. Ratio est quia Tridentinum *sess. 23. cap. 3.* definiens sacram Ordinationem Sacramentum esse, id probari *ex 1. ad Timoth. 4. & 2. ad Timoth. 1.* Neque aliundè ex Scriptura probare possumus. At in his locis expressè Pau-

lus de Ordinatione Timothei in Episcopum loquutus est: ergo hæc Ordinatio Sacramentum est à Christo institutum. Secundo, Tridentinum collige sacram Ordinationem Sacramentum esse, quia in ipsa Spiritus Sanctus confertur illis verbis in Episcopo dicitur *Accipite Spiritum sanctum*, quæ verba in consecratione Episcopi profertur: ergo Episcopi consecratio Sacramentum est. Tertio Episcopus in sua consecratione accipit potestatem confirmandi, ordinandi, que Sacerdotes, quæ sunt potestates supernaturales, & diuinæ à Christo communicatæ, quas potestates, vt rite Episcopus ministret, indiget gratia: ergo in eorum collatione gratia debebat à Christo confecti.

RESOL. VII.

An Episcopatus sit ita verus Ordo, & Sacramentum, ut distinguatur à Sacerdotio, & nouum Ordinem, & Sacramentum constituat? Ex p. 12. tr. 1. Rel. 7.

§. 1. Satis supra probatum est Episcopatum esse verum Ordinem, & Sacramentum; Nunc videndum est an distinguatur à Sacerdotio vnde quaeritur.

2. Prima sententia affirmat Episcopatum, licet sit verus Ordo, & Sacramentum, non tamen esse distinctum à Sacerdotio, sed facere, & complere vnum cum illo Ordinem. Ita sentiunt, & loquuntur Durandus in 4. dist. 24. *quæst. 6.* Palud. *quæst. 7. Supplement. Gabrielis quæst. 1. art. 3. dub. 6.* Kellifonius hic *q. 49. art. 5.* Valquez *distinct. 240.* Coninch. *disp. 2. dub. 2.* Becanus *cap. 16. quæst. 3.* Bellarm. *de Ordin. cap. 5.* Sanchez *cap. 1. dub. 9.* alique vt plurimum, Caietanus etiam *tom. 1. Opus. tract. 11.* affirmat Episcopatum esse Ordinem, & Sacramentum, non tamen distinctum à Sacerdotio. Et hanc sententiam tenent etiam Braunius in *Theo. Mor. tom. 1. tract. 7. q. 5.* Castro Palao *tom. 4. tract. 27. punct. 3. num. 3.* Leander *de Sacram. 10. 2. tract. 6. disp. 1. q. 11.* qui citat Gratianum, Geswaldum, Trullench, Dicastillium, Hurtadum, Henriquez, & alios asserentes Episcopatum esse verè Sacramentum, sed non debere dici vnde quaque & omnino distinctum à Sacerdotio, nec constitutore octauum Ordinem. Ratio est, quia Episcopatus est perfecta Sacerdotij plenitudo claudens in sua essentia Sacerdotium ipsum, ita vt sine illo consistere nequeat. Adde, quod sicut ex duplici potestate consecrandi, & absoluen di; vnicus sit Ordo Sacerdotalis; ita ex duplici potestate, nempe Sacerdotali & Episcopali resultat vnicum, integrum, & perfectum Sacerdotium: ex eo ergo quod Episcopatus sit à Christo institutus, & verum Ecclesiæ Sacramentum, verumque ac distinctum characterem imprimat, non sequitur esse plusquam septem Ecclesiæ Sacramenta, cum non omnino à Sacerdotio distinguatur. Et ideo Dicastillus *de Sacram. tom. 1. tract. 6. disp. 1. dubitat. 3.* Sic ait, quod Episcopatus non est Ordo ita totaliter totaliter distinctus à Sacerdotio, sed partialiter, & essentialiter supponens Sacerdotium, & censetur Ordo completens & perficiens Ordinem Sacerdotij, eo modo quo potestas absoluen di à peccatis superaddita potestati consecrandi complet, & perficit simplex Sacerdotium; quia sicut potestas absoluen di ita necessario ex institutione Christi præsupponit potestatem consecrandi, vt hac non præsupposita nequeat illa validè conferri: ita etiam potestas efficiendi Sacerdotes necessario præsupponit Ordinem, & potestatem simplicis Sacerdotij, qua non præsupposita non potest validè conferri; ita vt merito Episcopus appelletur Sacerdos perfectus; & fecundus, potens alios Sacerdotes creare? Et comparatur Episcopus cum simplici Sacerdote, sicuti vir in ætate perfecta potens

potens generare, cum iuvene nondum potente. Ita ille. Dicendum est igitur secundum hanc sententiam Episcopatum non esse Ordinem absolute distinctum à Sacerdotali, sed vnum perfectum, & omnino completum cum illo constituitur, propterea quod Episcopum appellari Sacerdotem magnum: sicut enim homo cum peruenit ad ætatem virilem, non dicitur novus homo distinctus à seipso adolescente, sed idem in statu perfecto in quo possit alios sibi similes generare: ita Episcopus non affert Ordinem omnino distinctum, sed perfectionem Ordinis Sacerdotalis, ratione cuius potest alios ordinare; seu sibi similes efficere in Ordine Sacerdotali. Vnde eleganter S. Epiphanius scribens contra Hæcietum, *Episcoporum, inquit, Ordo parum generator est, patres enim generat Ecclesia: Presbiterorum vero Ordo, non potens generare patres, &c.* Hæc igitur est ratio, ob quam Episcopatus non constituit octauum Ordinem.

RESOL. VIII.

Afferitur opinio asserens Episcopatum absolute distingui ab Ordine Sacerdotali. Ex part. 1. 2. tr. 1. Ref. 8.

§.1. **V**erum non desunt Doctores absolute, & simpliciter asserentes distingui Episcopatum à proprio Sacerdotio. Et ita inter alios docet Barbosa de potestate Episc. p. 2. allegat. 1. n. 18. qui plures plena manu adducit, quibus adde Campanilam in *diuersis Iuris Canonici, rubr. 6. cap. 4. n. 4.* Caietanum & Nauarr. Petr. Soto, Ayala Couar. Torreblanca, Philibertam & communiter Canonistas pro viribus defendentes, Episcopatum octauum esse Ordinem; & ita obseruat Leand. de Sacram. tom. 2. tr. 6. disp. 1. q. 11. Auerfa de Sacramento Ordinis, q. 1. scilicet 7. Probat quia quando aliquis ritus se habet tanquam pars, vt perfectio cuiusdam Ordinis totalis, siue cuiusdam Sacramenti, solet, ac debet omnino simul moraliter adhiberi cum alia parte, nec debet vnquam confici vna pars absque alia. Sic in exemplo illo Ordinis Sacerdotalis, certè de iure diuino debet simul moraliter in eadem Ordinatione conferri potestas absoluendi cum potestate consecrandi. Et in Sacramento Extremæ Vnctionis debent coniunctim successiue perfici omnes vñctiones quinque sensuum. Et in Sacramento Eucharistiæ debent coniunctim consecrari ambæ species panis, & vini: At Ordinatio alicuius in Episcopum potest, & solet fieri longo tempore, & annorum spatio post ordinationem illius in Sacerdotem, imò cum tam multi sint Sacerdotes, paucis conceditur Episcopalis Ordinationis; atque ita vt plurimum remanet plerumque Sacerdotium: Non ergo se habet Episcopatus tanquam complementum & perfectio, siue tanquam pars vnius Ordinis, & Sacramenti totalis cum Sacerdotio: sed potius dici debet simpliciter Ordo distinctus. Item quando est vnum Sacramentum habens plures partes, non confert distinctum effectum gratiæ per vnâ, & aliam partem, sed vnicum sibi adæquatam, vel in fine vltimæ partis; vel si confert in priori parte, non superaddit alium in parte, stante inquam eadem dispositione subiecti. Sic in Extremæ Vnctione non confertur gratia per quinque partes, sed solum in vltima parte. Et in Sacramento Eucharistiæ qui communicat in vtraque specie, non recipit alium effectum gratiæ in specie Sanguinis præter eum quem receperat in specie Corporis; nisi inquam, in eum melius disponatur; quia tunc per eandem quoque speciem Corporis quandiu perdurat, augetur adhuc effectus gratiæ: At per se separatim in Ordinatione Episcopali confertur nouus effectus gratiæ præter illum qui col-

Tom. IV.

latus erat in Ordinatione Sacerdotali: ergo Episcopatus non se habet tanquam pars vnius Sacramenti cum Sacerdotio, sed simpliciter ab illo distinguitur. Huc vsque Pater Auerfa. Sed circa præsentem difficultatem ne deferat videre Patrem Gerundam de Episcopo tom. 2. l. 8. disp. 6. c. 3. vbi late sumat Sacramentum Confirmationis Episcopalis à Sacerdotio distingui; & Episcopatum esse verum, & proprium Ordinem, & Sacramentum, & distinctionem inter Sacramentum consecrationis Episcopalis, & Sacerdotalis esse iuris diuini.

RESOL. IX.

Iudicium de supradictis opinionibus.

Et asseritur certum esse non solum Episcopatum esse Ordinem, sed & verum Sacramentum. Ex part. 1. 2. tr. 1. Refol. 9.

§.1. **V**idisti amice Lector; diuersitate opinionum circa præsentem consecrationem Episcopalem, Episcopatum esse verum Ordinem, & Sacramentum libenter amplector: illam verò, quæ asserit non esse Ordinem, nec Sacramentum distinctum à Sacerdotio, probabilem puto. Vnde Philippus Faber in 4. sent. disp. 24. q. 1. c. 2. n. 43. Sic ait; Propter rationes istas hæc opinio asserit Episcopatum non esse Ordinem sacrum diuersum à Sacerdotio, neque per illum imprimi characterem nouum in suscipiente, sed characterem Sacerdotalem extendi ad aliqua munera, & ad aliquos actus, ad quos non se extendebat prius; qui actus sunt confirmare, & ordinare. Verum Auctores huius opinionis altercantur deinde inter se, an potestas ista, & gradus Episcopalis, seu characteris huius extensio sit debilis à Papa deponente Episcopum. Scotus autem inquit hanc alterationem esse vanam, quia cum ipsi negent Episcopatum esse Ordinem sacrum, sequitur necessarid esse debilem talem gradum, & potestatem. Adducit rationem Scotus, quia omnis authoritas, quæ est in Ecclesia, est vel Ordinis, vel iurisdictionis, per Authores istos potestas Episcopalis non est potestas Ordinis: ergo est potestas iurisdictionis. At quæcumque potestas iurisdictionis per superiorem potest suspendi, vel totaliter tolli: ergo per Papam, qui est supremus Superior in Ecclesia, posset tolli potestas Episcopalis, ita quod si attentaret, non confirmaret, nec ordinaret, quod est falsum, & contra omnes. Propter hanc rationem Scotus videtur dissentire ab hac secunda opinione, & sentire cum Canonistis; quia certum est Episcopatus potestatem non posse tolli, nec in parte, nec in toto à Pontifice, ita quod si Episcopus attentet, non faciat, licet faciendo peccaret: ergo videtur velle quod Episcopatus sit ordo. Vnde dicit etiam primam rationem pro hac secunda opinione, quæ est eius principale fundamentum, non concludere pro ipsa, sed potius esse pro prima opinione, quod probat sic. Ex ea ratione habetur quod Episcopatus concludit necessariò Ordinem Sacerdotij, vnde si non Sacerdos ordinetur in Episcopum nihil fit. Ad hoc concludit Episcopatum, non solum esse ordinem, sed esse simpliciter perfectiorem Ordinem quam sit Sacerdotium Ratio est, quia includit intimius Sacerdotium, & alios Ordines, quam Sacerdotium alios Ordines: Nam Sacerdotium, potest conferri sine aliis Ordinibus, vt patet de Clerico per saltum promotio: Episcopatus autem non potest conferri sine Sacerdotio: ergo intimius includit Sacerdotium, & alios Ordines, quam Sacerdotium, & sic non

Dd 3 non